

МБОУ «Сунтарская средняя общеобразовательная школа №2» им. И.С. Иванова с дошкольными группами
Муниципального района «Сунтарский улус (район)» Республики Саха (Якутия)

Рассмотрено на заседании МО учителей

Руководитель МО Андреева С.И. (Андреева С.И.)

«31» август 2016 г.

Согласовано Данилова И.Е.

Зам. Директора по УМР Данилова И.Е.

«31» август 2016 г.

«Утверждаю» Иванов В.Р.

Директор школы Иванов В.Р.

« » август 2016 г.

Рабочая программа

Предмет: *Саха ырысубулукэтин норуоттарын культуурата*

2016-2017 уч. год

Учитель начальных классов

Платонова Варвара Алексеевна

Предмет: Саха ереспуубулукэтин норуоттарын култуурата

Кылаас: 4

Учуутал: Платонова В.А.

Чаас: 16

Всего часов по программе:	1 четверть	2 четверть
	8ч	8ч
Дано уроков фактически:		
Не выполнено (указать причину)		

«Саха Ереспуубулукэтин норуоттарны култуурата»: 4 кылааска уерэнэр кинигэ/Винокурова Е.И., Чехордуна Е.П., Дедюкина Л.Г. ; [Е.И. Романова ойуулар]; 2013 с. уерэнэр кинигэ тираьыгар эбии табаарныы. – Дьокуускай : Бичик, 2014. – 160с. :

Быьаарыы сурук:

Саха сириин норуоттарын културатын уерэтии предмет сыала сорууга:

-тереебут тылы уонна Саха сириин норуоттарын културатын сайыннарар уонна инэринэр ирдэбили уескэтии;

Бэйэтин норуотун културатын билэр уонна атын норуот куьтуратын убаастыыр личноьы иитии;

- бэйэ норуотун духовнай уонна материальной културатын аан дойду културатын арахсыбат чааьын курдук ылыныыны инэрии;

-бэйэ норуотун културатын, олобун-дьаьаьын, итэьэлин, духовнай баайын билэргэ, ейдуургэ, ис сурэхтэн ылыныыга, таптыырга, тереебут дойдуга бэриниилээх буолууга иитии.

Уерэтии кэминэр уерэнээччи араас норуоттар култураларын кэтээн керер, инэринэр, кэпсээтигэ кехтеехтук кыттар, этиллибити ырытар, алтыьан уерэнэр буолуохтаах. Оьлор бэйэлэрэ толкуйдаан быьаара, сатаан оьо санаатын истэ, ырыта, айыллыбыт быьыыны – майгыны оонньоон кердере, бэйэлэрин дьарыктарынт былаанныы, бииргэ улэлии уерэнэллэр.

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Общая характеристика учебного курса

Примерная программа курса «Культура народов Республики Саха (Якутия)» призвана обеспечить реализацию «Концепции духовно-нравственного развития и воспитания личности гражданина России», принятой в качестве методологической основы разработки и реализации федерального государственного образовательного стандарта общего образования; проекта Концепции развития поликультурного образования в Российской Федерации.

Содержание курса «Культура народов Республики Саха (Якутия)» соответствует структуре идентичности, приведенной в Концепции. Курс структурирован по ступеням образования: начальная (1—4 классы) и основная (5—9 классы). Особое значение в начальной школе приобретает развитие и воспитание личности, знающей культуру своего народа и уважающей культуру других народов, формирование потребности сохранять и развивать язык и культуру коренных народов Республики Саха (Якутия). Логика изучения курса построена по конструктивному принципу «от знания культуры родного народа к пониманию культуры народов совместного проживания, к освоению ценностей русской и мировой культур», отраженному в Концепции обновления и развития национальных школ Якутской-Саха ССР (1991).

Целью курса «Культура народов Республики Саха (Якутия)» в начальной школе является формирование этнокультурных компетенций как неременного условия успешной социализации, заключающейся в развитии умений жить в поликультурном мире.

Задачи курса:

- *освоение базовых национальных ценностей на основе духовной и материальной культуры своего народа как неотъемлемой части российской и общечеловеческой культуры;*
- *формирование базовых знаний об этнической культуре своего народа и культуре народов совместного проживания;*
- *умение соблюдать традиции, обычаи родного народа; описать себя как представителя народов Севера, Якутии, России; представлять культуру своего народа в условиях межкультурного общения;*
- *воспитание позитивного отношения к культуре других народов; проявление терпимости, понимания и сотрудничества с людьми иной культуры, национальной принадлежности, верования.*

Результаты изучения учебного курса

В результате изучения курса «Культура народов Республики Саха (Якутия)» в начальной школе должны быть достигнуты определенные результаты.

Личностные результаты отражаются в индивидуальных качественных свойствах учащихся, которые они должны приобрести в процессе освоения учебного курса «Культура народов Республики Саха (Якутия)»:

признание ценности:

- традиционной этнокультуры как результата творчества народа и его стремления жить в гармонии с окружающей природой;
- уважительного отношения к культурной самобытности народов, населяющих республику, как важнейшего условия развития диалога культур и разрешения противоречий;

- культуры каждого народа вне зависимости от численности и места проживания;
- культурного разнообразия в качестве источника и фактора культурного обогащения общества;
- поликультурной среды, межкультурного общения и диалога культур как условие саморазвития личности и как явление социальной нормы гражданского общества;

развитие умений:

- соблюдать традиции родного народа в повседневной жизни и специально организованных этнокультурных мероприятиях (ысыах, обряды и т.д.);
- самоидентифицировать себя как представителя этноса, Республики Саха (Якутия) и гражданина России;
- описать себя как представителя народов Севера, Якутии, России;
- ставить приоритеты ценностной ориентации на универсальные общечеловеческие гуманитарные ценности: уважение к себе, к окружающим, к природному и социальному миру.

Метапредметными результатами изучения «Культуры народов Республики Саха (Якутия)» в начальной школе являются:

- умение ставить цели, планировать проектную деятельность на основе культуроведческого материала;
- проведение коррекции ошибок по отношению к выполнению обрядов, исполнению традиционных правил;
- оценка качества культуроведческих знаний, умений и навыков;
- способность к коллективной этнокультурной деятельности (участие в национальных праздниках и т.д.);
- умение вести себя и соблюдать традиции в условиях «иных» этнокультур;
- умение работать в парах, группе, коллективе;
- умение учитывать особенности этикета народов Якутии и России в условиях диалога;
- готовность к пониманию и сотрудничеству с людьми, различающимися по внешности, языку, убеждениям, обычаям и верованиям;
- умение представлять культуру своего народа в условиях межкультурного общения на уровне республики и России.

Предметными результатами изучения «Культуры народов Республики Саха (Якутия)» в начальной школе являются:

- формирование способности к описанию себя как представителя этноса через овладение специально-понятийным аппаратом;
- формирование первоначальных представлений о культурном, языковом многообразии республики через ознакомление с жанрами фольклора, народным пением, музыкой, самобытными традициями народов в повседневной жизни, в календарных обрядах;
- умение работать с разными источниками информации о культуре народов республики и России — учебной, художественной, научно-популярной, справочной литературой, со словарями, атласами, картами;
- овладение и использование специально-понятийным аппаратом, помогающим описывать поликультурную среду республики в целом;
- формирование логических действий учащихся через развитие следующих мыслительных операций:
- конкретное сравнение (на примере быта, одежды, танцев народов Якутии и т.д.);
- анализ, синтез (на примере национальной одежды, игр, игрушек, национальной кухни и т.д.);
- классификация (на примере родственных отношений в семье, коренных народов республики, видов народного прикладного искусства и т.д.);
- обобщение (на примере места жительства, республики, принадлежности к этносу и т.д.);

- доказательство (на примере особенностей природных условий жизни и т.д.);
- развитие умения составлять представления, модели знаково-символическими средствами культуры народов республики (коновязь, якутская лошадь, северный олень, чум и др.).

Уерэх биридимизэтин ис хобооно

2 – 4 кылааска «Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын култуурата» биридимизэти уерэтии маннык ис хобоонноох буолар: «Айылба», «Тереебут дойдум», «Дьиэ кэргэн», «Норуотум дьиэтэ-уота», «Норуот терут дьарыга», «Уус уран оноьук», «Танас-сап», «Ебугэм аба-уелэ», «Оонньуурдар, оонньуулар», «Норуот ырыата-тойуга», «Олонхо», «Билиигин бэрэбиэркэлэн».

«Айылба»

Угэс, сир-туом. саха сирин норуоттарын угэс буолбут итэҕэллэрин уратыта уонна маарыннаһар еруттэрэ. Айылбаҕа билини сыһыан, тулалыыр айылба туруга. Терут омуктар айылбаҕа сыһыаннара. Айылба иччилэрин туьунан ейдебул.

«Тереебут дойдум»

Саха сирэ- мин тереебут дойдум. Иитиллибит Ийэ дойдуга таптал. Материальной эйгэ – мал-сал, айылба кестуутэ. Духуобунай эйгэ – кинигэбэ, искусство айымньыларыгар баар билии уонна информация, дьон ыккардыгар сыһыан уо.д.а.бу култуура эйгэтэ. култуура – киьи-аймах олох-дьаах, оноруу-тутуу, ей-санаа, сир-майгы еттунэн ситиьийтэ.

Саха Ереспуубулукэтэ – элбэх омук алтыһан олорор сирэ. Норуот ейдебулэ, Саха сирин норуоттара. Саха, эбээн, эбэнки, дьукээгир, долган, чукча, терут олохтоох нуучча, кинилэр туелбэлээн олохсуйбут сирдэрэ. Ереспуубулукэбэ олорор араас омук дьоно (украинецтар, буряттар, белорусстар уо.д.а.).

Ийэ дойдуга таптал уонна убаастабыллаах сыһыан. Ытык ейдебуллэр: тереебут дойдуга таптал, ийэ дойдуга бэриниилээх буолуу. Саха Ереспуубулукэтэ – араас омук култуурата алтыһар дойдута.

Саха сирин духуобунай угэбэ – сир-туому сырдатыы, култууралар алтыһыылара. Бэйэ норуотун култууратын, олобун-дьаабын, духуобунай баайын билэр, ейдуур, ылынар, таптыыр, ону ааһан ис сурэхтэн тереебут дойдуга бэриниилээх буолуу.

«Дьиэ кэргэн»

Дьиэ кэргэн сыһыана. Мин тереппуттэrim, дьиэ кэргэннэ ийэ, аба оруола. Дьиэ кэргэннэ обону иити. Кырдыбаастары ытыктааһын. Дьиэ кэргэним ытык ейдебуллэрэ. Дьиэ кэргэн улэтэ, сынньалана, бырааһынньыга. Бэйэ-бэйэни керуу-харайыы, ейеьуу. Бэйэ теруччутун оноруу. Биьиги чугас ыалларбыт, кинилэр дьиэ кэргэттэрэ.

«Дьиэ-уот»

Саха сиригэр олохтоох омуктар угэс буолбут дьиэлэрэ-уоттара. Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын угэс буолбут дьиэлэрин-уоттарын аата-суола, оноьуулара, тутуулара. Кыһынны-сайынны дьиэ-уот уратылара. Дьиэ-уот олобун сирин талыы угэстэрэ. Дьиэ ис-тас тутула. Дьиэ ис тэрилэ, мала-сала. Оьох, оьох тутула, уот иччитин ейдебулэ.

«Терут дьарыга»

Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын угэс буолбут дьарыктара. Саха сириг норуоттарын сурун дьарыктара: туулээх, балык булда, таба, сылгы, ынах иитиитэ.

Норуотум угэс буолбут хабаайыстыбата. Дьизэ кэргэним хабаайыстыбата. Дьизэ суеьутэ – норуот баайа, утуе туруга.

«Уус уран оноьук»

Норуот уус уран оноьуктара. Норуот ойуулуур-дьуьуннуур искусствотын керуннэрэ. Саха Өрөспүүбүлүкэтин терут омуктарын угэс буолбут уус-уран оноьуктара. Танас-сап, атах танаьын, туттар мал кизэргэтиитэ, оьуордарын ааттара, суолталара, аналлара. Биллиилээх норуот маастардара уонна худуоьунньуктара.

«Ебугэм аьа-уелэ»

Норуот аьа-уелэ. Саха сириг норуоттарын угэс буолбут астарара. Дьыл кэминэн ас арааьа. Ебугэм аьа. Аьы астааьын технологиятын кытта билсиьии.

«Оонньуурдар, оонньуулар»

Норуот оонньуурдара уонна оонньуулар. Угэс буолбут норуот оонньууларара, керуннэрэ (остуол оонньуута, хамсаныылаах оонньуулар уо.д.а.). Оонньуурдар керуннэрэ, туохтан оньулуубуттара.

«Норуот ырыата-тойуга»

Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуоттарын ырыа, тойук култууралара. Норуот ырыата, тылынан уус-уран айымньытын керуннэрэ. О5о5о аналлаах ырыалар. Саха сириг норуоттарын ырыа добуьуоллаах ункуулэрэ (оьуокай, ьээдьэ, лондол, хэйро, гаситор уо.д.а.). норуотум ырыата-тойуга, ункуутэ. Норуотум биллиилээх ырыаьыттарара, артыыстарара, ырыа айааччыларара. Норуот музыкатын тэриллэрэ: дунур, хомус, кырыымпа уо.д.а.

«Олонхо»

Саха героической эпоьа олонхо – саха норуотун ытык ейдебуллэрин тумэр суду айымньы. Аан дойду айыллыыта. Ус дойду. Олонхону туруоруу уратыларара. Норуот дирин ейун, куустээх санаатын, уус дьэрэкээн тылын-еьун, кизэн билиитин чыпчаала – эпос. Олонхо уонна Саха сириг норуоттарын эпостара. Эпостарга бухатыыр уонна кыыс уратыларара. Олонхо араас омук култууратыгар.

«Угэс буолбут бырааьынньыктар»

Норуотум угэс буолбут бырааьынньыктара. Ыьыах – саха терут бырааьынньыга. О5о терееьунэ. Дьизэ малааьына

Календарно-тематический план

№	Наименование раздела	Тема урока	к/ч	Элементы содержания урока	Д/з	Дата по факту
1	Айылба. Уерэнэбин: айылба кэрэтин кэтээн керерге; Саха сирин айылбатын уратытын быһаарарга, билэргэ; тулалыыр айылбабытын харыстыырга, сугуруйэргэ.	Айылба - дойдубут баайа	1	Айылбаны харыстыабын. Терут билии: алгыс. Ебугэ уерэбэ: Ууга, Эбэбэ сылдьарга манныктары тутус.Тылбытын байытабыт : терут билии, ханаты, уйгулаах олох .	Тэтэрээккэ улэ. Ерустэр, куеллэр ааттарын суруй.	07.09
2		Муударай угэс	1	Ебугэлэрбит айылбаны хайдах харыстыыр угэстээхтэр этэй? Ебугэ уерэбэ: айылбаны харыстаабын.	С 11 Таабырыннары таай.	14.09
		Тумэл – норуот баайа		Саха сиригэр Мамонт, Хомус тумэллэрэ, Сунтаар улууьугар Элгээитээби айылба тумэлэ, Таатта улууьугар Суорун Омоллон аатынан Черкеехтеебу историческай-этнографическай тумэл	Эьиги ханнык тумэлгэ сылдьыбыккытый? Кэпсииргэ бэлэмнэн	
3	Тереебут дойдум. Уерэнэбин: Саха сирин былыргытын уонна билиннитин чинчийэргэ; Россия сорбото Саха сирэ буоларын ейлуургэ; тереебут дойдубунан киэн туттарга.	Саха сирин былыргыта уонна билиннитэ	1	Дыгын, Элэй Боотур, Гуймаада хочото. Саха сирин бастакы президенэ. Тылбытын байытабыт: декларация.	Киэн туттуу -этиини ситэр	21.09
		Саха сирэ – Россияба		Саха сирэ. Хоьоон «Мин киэн туттуум». Ийэ сир.	С 27 Тиэмэ талан бэйэнсанаабын суруй	
4	Дьэ кэргэн. Уерэнэбин: удьуорум дьарыгын чинчийэргэ,	Терут удьуорум	1	Дьарык. Биьиги удьуорбут аата-суола.	С 30 ситэрэн биэр, ыйытыыларга эппиэттэ.	28.09

	утумнуурга; дьизэ кэргэним утуе угэстэрин инэринэргэ; дьизэ кэргэним бэлиэ куннэрин, иллэн кэмин туьалаахтык атаарарга.	Ыал утуе угэстэрэ		Обону иити угэстэрэ. Ебугэ уерэ5э: хоноьону хонноруу. Ыал-киьи тирэ5э. Терут билии. Кыраны, кыамматы керуу-харайыы угэстэрэ.	С 39 Толкуйдаа. Тобул. Ебугэ то5о маннык этэрипй? Санаа5ын суруй	
5		Дьизэ кэргэн бэлиэ куннэрэ	1	Дьизэ кэргэн ханнык бырааьынньыктаах, бэлиэ куннээх буолуон себуй. Туом: сирiuоту аьатыы, сайылыкка кeуу	Дьизэ кэргэнин бырааьынньыгын уруьуйдаа	05.10
		Театр - биьиги олохпутугар		Театрга сылдыааччыгын дуо? Тугу сэнээрэн керe5ун?	С47 сыльыбыт испэктeэ5ин туьунан суруй	
6	Дьизэ-уот Уерэнэбин: дьизэ тутуутугар туьаныллар тыллары билэргэ, ис хобьонун ейдургэ, санарар санабар туттарга	Дьизэ тутуута	1	Дьизэни онорууга утум-ситим дьайыы. Алгыс: Дьизэ акылаатын туьэрии. «Ейдeех дьаданы бааьынай» саха остуоруйата. Туом: кыстыкка кирии	С 51 балабанна тут	12.10
7	Терут дьарык. Уерэнэбин: бултааьын, балыктааьын угэьин тутуьарга; булт уонна балыктааьын туттар тэриллэрринбилэ, тутта; булчуту, балыксыты кытта билсэ, алтыьа.	Булт.	1	Дьаданыкиьи былар хайдах ииттэн олоьбутай? Туом: Чалбаран.	С 57 сорууда5ы толор	19.10
		Саха сирин кунду туулээ5ин бултааьын.		Ебугэлэрбит ханнык кунду туулээ5и бултуулар эбитий? Булт тэрилэ. Тылбытын байытабыт: байанай. Байанайга алгыс. Туом: булт сирэ-туома.	С 62 таблицаны толор	
		Балыктааьын		Балыктааьын ньымалара. ОГлоххор туьан. Балыксыт туттар тэрилэ. Балыктааьын угэьэ. Балыксыт алгыьа	С 70 тыл быьаарыытын тэтэрээккэр суруй. С 71 Толкуйдаа. Тобул. Таабырыннары таай.	
		«Симэх» норуот уус-уран оноьугун		«Ургэл» арт-галерея. Андрей Васильевич	С 76 таблицаны толор.	

		галереята.		. Ыра санаа.		
8	Уус-уран оноьук. Уерэнэбин: кемус уонна тимир оноьук арааьын билэргэ; аналынаны ырытарга; айымныылаах уус улэтин, кини оноьугун туьунан билэргэ.	Кемус оноьуктар	1	Айылбаттан айдарыылаах уустар.	С 79 маннайгы соруудабы толор	26.10
		Тимир оноьуктар		Хомус. Семен Иннокентьевич Гоголев. Уус-уран оноьуктар. Олонхо5о уус уерэ5э.	С 83 таблицаны уьул	
		Норуот оло5о театр сыанатыгар.		П.А. Ойуунускай аатынан Таатта норуодунай театра. Ньурбатаа5ы кее сылдыар драматической театр. Дмитрий Ходулов аатынан Майа норуодунай театра.	Урок тумугэр хайдах толкуйга кэлбикин суруй.	
9	Ебугэм аьа-уелэ. Уерэнэбин: ебугэ аьын араарарга; ас арааьынан белехтуургэ; аьылыкка сизэрдээхтик туттарга.	Норуот угэс буолбут аьа – кымыс.	1	Кымыс мырыата. Билэбин дуо? Туом: Сандалы сизэрэ. Ебугэ уерэ5э. Алгыс	С 93 Ес хобону быьаар.	09.11
		Норуотум аьа-уелэ		Хайа да омук бэйэтэ араас ааттах астаах буолар.	С 96 таблицаны толор,	
		Бурдук, оьуруот, сир аьа.		Бурдук, оьуруот, сир аьын арааьа.	Эьиги дьизэ кэргэннит ханнык оьуруот аьын олордоруй? Сир аьыттан самай себулээн хомуйаргытын хобуйун.	
10	Ооньуурдар, ооньуулар. Уерэнэбин: ооньуу арааьын билэ; билбит ооньуубун доьотторбор ооньото; ооньуу быраабылатын тутуьа.	Норуотум ооньуулар.	1	Норуот ооньуутун арааьа.	С 103 боппуроска эппиэттииргэ бэлэмнэн	16.11
		Ебугэ ооньуулар.		Бетууктэьын. Еьес торбос. Хаамыска.	Биир ооньууну талан уруьуйдаа.	
		Сайылык ооньуулар.		«Эрдэ турбут оьолор» хобоон. «Куруе5э» кэпсээн.	Ооньуута толкуйдаа.	
11	Норуот ырыата-	Норуот ункуугэ	1	Тылбытын байытабыт: бээдьэ, оьуокай,	Оьуокайы	23.11

	тойуга. Уерэнэбин: норуот ырыатын араабын истэ, араара, толоро; ырыа айааччылары билэ; биллиилээхырыабыттары билэ.			хоровод.	утугуннэрэн ыллаан, хаамыытын уерэтин. с135	
		Саха оҕуска олордобуна – ырыабыт.		Ырыа – саха фольклорун саамай тэнийбит керунэ.	Бэйэн себулуур ыраларгын суруй уона тиэмэнэн наарда.	
12		Норуотум биллиилээх ырыа айааччыллара.	1	Ырыа айааччылар (Марк Николаевич Житков, Николай Иванович Бажов)	С.А. Зверев аатынан Ункуу най.театрга ханнык артыыстар улэлиллэрий.	30.11
		Норуотум биллиилээх ырыа айааччылар уонна ырыабыттара		Ольга Петровна Иванова-Мидоркевич, Аркадий Михайлович Алексеев, Валерий Власьевич Ноев, Галина Никитична Шахурдина, Ансатасия Николавена Варламова, Владимир Ильич Заболоцкай.	Себелуур ырыабытын туьунан кэпсииргэ бэлэмнэн.	
13	Олонхо. Уерэнэбин: олонхо ытык ейдебуллэрин кунгнээби олоххо туьанарга; Саха сиригноруоттарын эпостарын араарарга	Олонхо ытык ейдебуллэрэ.	1	Олонхо ытык ейдебуллэрэ: кьиби, олох, дьулуур, бэриниилээх буолуу, сомоБолоьуу. Айыы бухатыыра. Туом: Айыы бухатыырын атарыы, керсуьуу.	С 126 Саха сиригноруоттарын эпоьа таблицаны уьул.	07.12
		Олонхо театра.		Олонхо тетра, олонхо кунэ, театр сурун туруоруулар.	Себулээн кербут, аахпыт олонхотугар мультфильм каадырдарын оноронкерун.	
14	Угэс буолбут быраабынныктар. Уерэнэбин, омук терут быраабынныгыгн арааран билэргэ; омугум сиэрин-туомун тутуьарга; саха угэс буолбут	Норуотум угэс буолбут быраабынныктара.	1	Саха норуотун быраабынныгыга - ыьыах, дьукээгир – шахадыьбэ, эбэнки – бакалдын, эбээн – эвинэк. Литэмэч.	Ыьыах туьунан кэпсииргэ бэлэмнэн.	14.12
		Ыьыах – саха терут быраабынныгыга.		Ыьыах – урун куннэ, айылбаба, иччилэргэ сугуруйэр ураты куммут. Алгыс туьэрий. Ебугэ уерэьэ.	Ыьыах ыьытыллар туьулгэтин уруьуйдаа.	
15		Оьо терееьунэ	1	Туом: кьиби аата, кулу биьийи	Эбээннэр, эбэнкилэр, дьукээгирдэр	21.12

	быраабынныгын ылынарга.				ааттарын билэн кэлин.	
		Дьизэ малаабына		Сана дьизэ5э	С 148 таабырыннары таай.	
16	Бырайыактыыр улэ	Ыьыах - саха норуотун быраабынныга.	1	Норуот мындыр ейунэн айан бугунну кунэ диэри ильдэ кэлбит утукэннээх угэин салгыы сайыннары, билинни олох кердебулугэрсеп тубэбиннэрэн, аныгы быьыыга-майгыга эппиэттиир сана угэи уескэтии		28.12